

Uzunovićeve izjave o političkom položaju.

21. o. mj. ministar predsjednik Uzunović beogradskim novinariima dao je opširne izjave o stabilnosti vlade i uopće o političkom položaju.

Demantuje u prvom redu sve vijesti o prijedlozima vlade i razgovorima o kombinacijama, koje su posljednje vrijeme predviđane. Tvrdi, da između dviju vladinih stranaka vlada potpuna saglasnost u svim pitanjima cjelokupne politike, te nema nikakva razloga za kakve političke promjene. Kako su te dvije stranke dovoljno jake, da harmonično rade na izvođenju postavljene politike i radnoga programa, nemaju potrebe, da traže pojačanje, pa su po tome vijesti o pozivanju raznih drugih partija na saradnju netačne.

O pitanju Nikića izbjegava da daje tačne izjave, već naprosto kaže, da Nikićeva grupa stoji na istoj politici, na kojoj je bila i prije podvojenosti s radićevcima, ali ističe, da pitanje Nikića nije kamen smutnje, i da se ono, kad se javi, može riješiti i saglasno između vladajućih grupa, među kojima, ponajviše, vlada saglasnost.

Da dođe do promjene položaja, treba da nastupi opravdana potreba, a danas za to nema razloga, već je naprotiv potrebno, da se produži politika sporazuma, a tu politiku provodi današnja vlada, koja ima potpuno povjerenje obaju ustavnih faktora.

Dotakao se zatim i svoje osobe izjavivši, da s naročitim raspoloženjem čita vijesti o svom skorajšnjem padu. Razumije se, da je pri tom ponizno istakao, kako on vrši svoju tešku dužnost i bori se poteskoćama, a nije zaboravio spomenuti, da ga na položaj nije dovelo slavloljubje ni vlastoljublje. Obećava, da će svu svoju snagu uložiti i dalje u službu općih interesa.

Osobito se trudio, da dokaže, kako ne odgovara istini tvrdnja, da bi on bio pošao na Bled s ukazom, kojim se Nikić rješava ministarske stolice, a Stj. Radić prima u vladu i da nije uspio da izradi od kralja potpise.

Ni o Stj. Radiću nije htio da govori. Jedino je spomenuo, da za njegov položaj u ministarstvu socijalne politike on nije postavio nikakve prijedloge.

Za Pašića je rekao, da on ne

kani stvarati nikakve nove kombinacije, a njegov povratak će samo učvrstiti današnju vladajuću kombinaciju.

Na koncu svoje izjave dotakao je i Pribičevića. Rekao je, da Pribičević polaže sve svoje nade u izbore, od kojih on očekuje neke promjene u korist svoga snavačanja, ali kad narodna skupština ima da svrši toliko poslova, na izbore se ne može ni misliti. Osuduje Pribičevića, što na svojim zborovima daje ocjene ne samo o radu i politici vlade, nego i o ličnoj vrijednosti pojedinaca, jer ga je Pribičević na zboru u Somboru napao.

Govori zatim o stalnosti radikalne stranke, kako je u narodu zahvatila dubok korijen, jer je Pribičević izjavio, da bi za ovu zemlju najkorisnije bilo, kad bi se radikalna stranka raspala i kad bi je nestalo, jer da je ona kao stara organizacija preživjela i ne može više korisno da posluži zemlji. Veli na koncu, da i u Pribičevićevoj malenoj stranci ima podvojenih misljenja i da se svi poslanici ne slažu sa svim govorima Pribičevića, ni sa svim člancima beogradske „Reči“.

Kako se vidi Uzunović se nateže, da dokaže stabilnost vlade i sigurno sanja, da će vječno ostati na svom sadašnjem mjestu. Tvrdi, da uživa povjerenje parlamenta i kralja kod raspustene skupštine i u odsutnosti kraljevoj. Po njegovim riječima rekao bih, da se radićevci i radikali tako lijepe slažu, dok znamo, da se ni u jednom pitanju nijesu bez nesuglasica složili i dok su jedni drugima nepodnosivi.

Kod radikala su ove izjave uglavnom dobro primljene, ali su izazvale negodovanje kod čitave opozicije. Opozicija uporno tvrdi, da g. Uzunović nije imao nikakva prava, da se toliko poziva na povjerenje, koje uživa kod ustavnih faktora, jer je Skupština voljom vlade još uvijek u nemogućnosti, da kaže, što misli o vladi, a kralj se sada ne nalazi u zemlji.

Uža opozicija sprema se na neobičnu borbu protiv vlade Uzunovića i prikuplja materijal, koji će iznijeti u Nar. Skupštini. Opozicija se sprema, da podvrgne oštroj kritici naročito lošu vanjsku politiku, kao i uzurpiranje lične slobode građana, zajamčene ustavom, Opozicija ide za tim, da uvede vladu u krizu.

pa je o tome već u februaru njemački ministar vanjskih posala pisao glavnom društvenom tajniku Drummondu. U martu su se bili sakupili zastupnici velikih država i htjeli su da udovolje želji Nijemaca, ali su zahtijevali stalno mjesto i za druge države, jer su to one izricito tražile, naročito Brazilija, Španjolska i Poljska. Njemačka i Švedska su se tom svom sirom oduprle, pak to zapleteno pitanje bilo je odozveno za jesen.

Međutim su diplomati riješili ipak nekoliko pitanja i marljivo radili. Nastojalo se navlasito izraziti neke ponuke sporove među samim članovima Društva. Posredovano je među Englezima i Turcima radi Mosula, te među Grcima i Bugarima.

6. o. mj. u 11 satu prije podne otvorio je dr Beneš sedmo zasjedanje. Odmah je sasvijeno u ovojora, koji su mali proučavati razna pitanja i predlagati ih zatim plenumu skupštine. Najvažnije pitanje je imao odsjek za protucvanje reorganizacije Društva. Predsjedao mu je bivši švicarski predsjednik Motta. Odsjek je riješio, da se Njemačkoj podijeli stalno mjesto u Društvu, a da se nestalna mjesta povećaju od šest na devet. Iko će ta mjesta zasjedati, kašnjenje se o tome imalo raspravljati.

Zatim je na najvažnijoj sjednici Društva Naroda 8. o. mj. nakon glasanja Njemačka definitivno primljena. Predsjednik dr Ninčić u jakom govoru istakao je važnost toga trenutka, a 8 radija raznijelo je njegove riječi na sve strane. 10 o. mj. izvršen je oficijelni primitak Njemačke, nakon što je u Zenevu stiglo sedam njemačkih delegata. Dr Ninčić izrekao je delegatima dobrodošlicu, na što je odgovorio vođa delegacije njemački ministar vanjskih poslova Stresemann. On obećaje, da će Njemačka u svim zadacima Lige Naroda saradivati, te ističe, da je ona prva počela s razoružanjem i da ima najbolju namjeru, da radi za mir, slobodu i slogu među narodima. Njegov govor trajao je preko 1 sata, a na koncu je bio burno akklamiran.

Nato je francuski ministar vanjskih posala Briand, pozdravljen neopisivim oduševljenjem, uzeo riječ. Briand taj dan naziva danom pomirenja i tvrdi, da je tim časom završen niz bolnih sukoba između dvaju najbližih susjeda, Francuske i Njemačke.

Međutim je iz Madrida stiglo pismo, potpisano od španjolskoga ministra vanjskih posala Yanguasa, da Španjolska istupa iz Društva Naroda, jer joj nijesu dali stalnoga mjesta u njemu. Osim Španjolske na ovo zasjedanje nijesu poslali svoje odaslanike ni Argentina, Brazilija, Perù, Bolivija, Honduras i Costarika, dok sjeverno-američke Uružene Države i Rusija nijesu još uopće stupile u Društvo Naroda.

Aca Stanojević u Beogradu.

23. t. mj. potpredsjednik radikalne stranke poznati stari radikalni prvak Aca Stanojević stigao je u Beograd. Poznato je, da on dolazi u Beograd u kritičnim momentima, kad treba zmiriti razne frakcije među radikalima. Stoga se i ovaj nje-

gov dolazak dovodi u vezu sa izjavama, koje je posljednjih dana dao predsjednik vlade Uzunović, a koje su jako ozlovoljile pašićevce. Aca Stanojević je duže vremena konferirao sa Uzunovićem, a Uzunović zatim sa Maksimovićem, kao smatraju kao najopasnijega protivnika Pašićeva. Tim razgovorima politički krugovi daju veliku političku važnost, im više što su uslijedili prije odlaska Uzunovićeve Pašiću u Cavtata, kamo je imao da otputaje i Aca Stanojević. Sumnjamo, da će se Uzunović iz Cavtata vratiti zadovoljan.

Između Francuske i Njemačke.

Kad je Briand na sjednici francuske vlade, koja se održala pod predsjedanjem predsjednika republike Do. Mergue-a, podnio opširah izvještaj o radu francuske delegacije u Zenevi, članovi vlade čestitali su mu na postignutim uspjesima. Vlada je izrazila jednodušno mišljenje, da su pregovori Briandovi sa drom Dresemannom bili jednako korisni kao i uspješni, pa je Briand stavljen u dužnost, da započeti rad nastavi u istom pravcu, netom vlada prouči tehničku stranu sporazuma sa Njemačkom.

U vezi s ovim javlja se, da će se u najskorije vrijeme u Amsterdamu sastati predstavnici Francuske, Engleske, Njemačke i Belgije, da se pozabave pitanjem ispraznjenja posljednjih krajeva. I ako ova konferencija ne znači likvidaciju Versaileskog ugovora, ipak bi tom prilikom imala biti likvidirana ona shvaćanja, koja su dosad važila kao nepovrdiva.

Radikali i Narodna Banka.

Vlada radi na tome, da Nar. Skupštini podnese zakonski uacrt, kojim bi se imali potpuno da promjene odnosi između države i Narodne Banke. Vlada hoće da si osigura mnogo veći upliv na ovu ustanovu. Za tim idu osobito radikali, nakon što im je kod zadnjih izbora za guvernera Narodne Banke propao njihov kandidat Jovo Marković, pomoćnik ministra vanjskih poslova. Zanimivo je znati, da bas zato vlada još nije potvrdila nijednoga od pet predloženi kandidata, jer novim zakonom hoće da si osigura najveći upliv na izbor guvernera, tako da bi Narodna Banka dosla u čisto radikalne ruke.

Vlada opravdava ovaj svoj postupak time, da Narodna Banka ima danas najveći privilegij u našoj državi, jer da ima od države na raspolaganje oko 7 i pol milijarda dinara bez kamata, pak da s pravom vlada mora da ima upliva kod izbora njezina guvernera. No uistinu radikalima je do toga, da Narodnu Banku dobiju u svoje ruke.

Osim radikala u vladi su i radićevci. Dapače kod čitave ove stvar i odlučujuću riječ ima uprav Radićev ministar dr Krajač. Znatiljelni smo, hoće li radićevci sve učiniti, što u ovom pitanju traže od njih radikali, te izručiti Narodnu Banku u radikalne ruke.

Sedmo zasjedanje Društva Naroda.

6. o. mj. započelo je u Zenevi sedmo zasjedanje Društva Naroda, a za predsjednika ova jesenske skupštine bio je izabran naš ministar vanjskih posala dr Ninčić sa 42 od 48 glasova.

Ove se godine posebno Vatikan zauzimao za to, da bi Društvo Naroda postalo nekakva svjetska zbornica, gdje bi jednakoopravni predstavnici svih naroda zajednički radili za slogu i opće bratstvo. Društvo Naroda je pristavilo sebi za zadaću, da odlučuje o koristima tolikih naroda. Zamisao je zaista plemenita i idealna,

ali Društvo nije vođeno po kršćanskim načelima i najveća moralna vlast na svijetu, Sv. Stolica, nema u njemu još danas riječi.

Mnogo prije samoga zasjedanja odbor Društva Naroda pretresao je između ostaloga i pitanje o pristupu odbor Njemačke. Englezi su se osobito zauzimali za to, da Njemačka bude primljena u Zenevu, jer su htjeli, da je tim otrgnu od Rusije.

Njemačka znajući, da bi njezin pristup bio uspjeh politike Društva Naroda, a uviđajući važnost svoga ulaska zahtijevala je tu stalno mjesto,

Događaji u Grčkoj.

Događaji se u Grčkoj razvijaju vrlo naglo. Najveća akcija i najveći pritisak vrđi se u pravcu uspostave monarhije, koja bi imala da se uspostavi kroz najkraće vrijeme. Svi posljednji događaji u vezi su s tim.

General Kondilis raspustio je svoju stranku i kani se povući iz političkoga života, da tim dokaže, kako ga u njegovoj politici nijesu vodili nikakvi sebični interesi. Njegova vlada bi imala ostati samo do novih izbora, koji bi se imali obaviti 24. oktobra.

Sastanak Male Antante.

U Ženevi 20. i 22. t. mj. sastali su se ministri inostranih djela Male Antante. Nakon dovršene njihove konferencije objavljen je slijedeći komunikacij:

„Ministri inostranih djela Male Antante raspravili su sva pitanja u vezi s radovima Skupštine i Savjeta Društva Naroda i konstatovali su s najvećim zadovoljstvom sretne rezultate radova Društva Naroda u pogledu konsolidacije mira i aktivnosti, koja svakoga dana sve jače osigurava mir i međunarodnu saradnju. Ministri su poslije toga prešli redom probleme, koji se odnose na opću političku međunarodnu situaciju u vezi sa specijalnim interesima zemalja Male Antante, pa su konstatovali, da su njihovi zajednički interesi potpuno identični i pogledi jednaki u svima ovim pitanjima. Naredni sastanak Male Antante održat će se u Českoslovačkoj u toku mjeseca juna 1927. god.“

Pred svršetku rudarskoga štrajka u Engleskoj.

23. t. mj. postignut je sporazum između Baldwinia i predstavnika rudarskih radnika. Oni su se izjavili spremnima, da ponovno preuzmu posao na osnovu smanjenja plaća i produženja radnoga vremena. U slučaju, da u pregovorima s vlasnicima rudnika ne bi bilo moguće postići definitivni sporazum, obje bi se stranke podvrgle sudu, koji bi se sastojao iz članova rudarske anketne komisije. Baldwin je pozvao vlasnike rudnika, da i oni sudjeluju kod pregovora. Ponovno su započeli pregovori između rudara i poduzetnika. Postoji nada, da će doći do sporazuma i do likvidacije rudarskoga štrajka.

Najnovija svetojeronimska izdanja.

Izašle su nove jeronimske knjige za godinu 1927., koje svojom ljepotom i vrijednošću moraju svakoga zadiviti. Ta to je pravo blago za svakoga, kome dođu u ruke. Izašlo je svega 8 knjiga: četiri redovite i četiri izvanredne. Sve zajedno obuhvataju 1.028 stranica, dakle za stotinu stranica više nego lanijske, a i ipak je cijena ostala ista kao lani. Društvo sv. Jeronima daje sve više hrvatskom narodu, pa smo uvjereni, da će to hrvatski narod znati i ocijeniti i naplatiti tim, da se te prekrasne i zlata vrijedne knjige nađu u svakoj hrvatskoj katoličkoj kući. Ne treba tu trošiti mnogo riječi, treba uzeti te knjige samo u ruke, one se same hvale. One same jasno kažu, koliko je u njima uloženo truda i ljubavi za hrvatski narod. One daju duševne plodove naj-

Veslačka natjecanja u voles de mer u Splitu.

„KRKA“ - ŠIBENIK tuče državnoga prvaka „GUSAR“ - SPLIT.

U subotu i nedjelju održane su u Splitu nacionalne veslačke utakmice i prvenstvene veslačke utakmice u voles de mer, koje su se očekivale velikom napetošću, jer su se imale ogledati naše najjače primorske momčadi. Borba se uglavnom vodila između „Gusar“ - Split i „Krke“ - Šibenik, koji su se pokazali dorasli jedni drugima. Veliku borbenost su pokazali i Dubrovčani, koji, i ako bez učitelja, odnijese nagradu za novake. Borbenost su pokazali i klubovi „Biokovo“ - Makarska te „Jadran“ - Sušak, koji zbog raznih defekata na lađicama nijesu mogli da se bolje plasiraju.

Prvakom iz svih utakmica izašla je „Krka“ - Šibenik. To je mlada momčad, trenirana već drugu godinu po bivšem članu slavne zadarske „Diadore“, gospodinu Ivanovu Petru. Pokazala se u svakom pogledu na visini, kao u disciplini, stilu i t. d. Odnijela je državno prvenstvo u dvojici osmerci, dok je u nacionalnim natjecanjima velikim šokom oduzela „Gusaru“ pehar Grada Splita, koji su oni već tri godine branili, te koji je definitivno imao njome pripasti, da su pobijedili i ove godine, a za obranu kojega su postavili svoju najbolju momčad. Ovom pobjedom „Krka“ je ulila respekta svim svojim takmacima. U četvorci za državno prvenstvo „Krka“ nije nastupila, jer vođa momčadi nije htio dozvoliti, da ista momčad nastupi tri tačke jednu za drugom, budući prijavljene rezerve nijesu bile navrijeme verificirane, te je time „Gusaru“ bilo omogućeno, da sa sigurnošću zauzme to mjesto.

I ako more nije bilo najmirnije, ipak su neopravdani izgovori nekih društava, da je to osujetilo bolje rezultate, kada se znade, da mi svi na moru imamo gotovo svaki dan valova, a tim prije su to morali znati priredivači, koji su baš u te satove priredili utakmice, jer su se najboljemu od toga nadali. Isto tako izlišni su i razni izgovori, kojim neka društva opravdavaju svoj slab plasman. Sportski treba priznati prednost boljega, a svi izgovori ne opravdavaju izgubljene utakmice. Same priredbe bile su zadovoljavajuće, a isto se tako mora priznati velika sposobnost vrhovnoga sudije gosp.

Danila, kao i suca na cilju g. Mr. Montane, koji nijesu dozvoljavali, da im se nitko nepoznavajući mišlja u njihove kompetence.

Rezultat utakmica :

Prvi dan: I. Voles de mer četvorka za novake dužina 1200 m. More valovito. Borba se uglavnom vodi između „Krke“ i „Neptuna“, u kojoj „Neptun“ (Dubrovnik) pobjeđuje i stiže na cilj u 5'24 2/5, „Krka“ 5'29 2/5, „Gusar“ 5'32 2/5, zatim „Biokovo“, „Gusar“ 11., „Jadran“.

II. Četvorka za pokal Grada Splita dužina 1500 m. Napeta borba između najbolje momčadi „Gusara“ i najbolje momčadi „Krke“, u kojoj „Krka“ ostavlja svoga rivala za lađu i po dužine i stiže na cilj u 6'01, „Gusar“ 6'03 4/5, „Neptun“ 6'17.

Drugi dan: Četvorka za prvenstvo države, dužina 1500 m. „Krka“ u ovoj utakmici nije pristupila jer vođa radi odbivenih rezerva nije htio dozvoliti, da ista momčad nastupi u toj tački te neposredno u dvojici i osmerci. Tim je „Gusar“ sigurno tukao sve ostale takmace i stiže na cilj u 6'31, „Neptun“ 6'43, „Biokovo“ 6'57, „Jadran“.

II. Yole de mer dvojka, dužina 1500 m., nagrada općine Crkvenica. „Krka“ 7'58 4/5, „Neptun“ 8'14 2/5, „Gusar“ u početku lomi veslo i tim odustaje.

III. Yole de mer osmerka. Ovoj tački davala se velika važnost, jer se tu imala pokazati faktična jakost „Gusara“ i „Krke“. „Gusar“ je nastupio sa momčadi, koja nas je zastupala u Lucernu sa malom izmjenom na bolje (Zeželj), dok su „Krku“ predstavljali mladi i još nepoznati veslači. Od momčadi „Gusara“ nastupila su četvorica u prvoj tački, te su imali dva sata odmaranja. Od momčadi „Krke“ nastupila su dvojica u dvojici (najtežoj tački), te su imali jedan sat odmaranja. Kad su momčadi polazile na start, već je u općinstvu vladala velika nervoza, koja se svakim časom povećavala, kako su se obe lađe približavale. Cijelu prugu bili su sad jedni sad drugi premoćni, dok se u finalu za veoma malu razliku čila momčad „Krke“ nije silnim zaveslajima provela kroz cilj za same 2/5 sekunde pred svojim takmacem. Vrijeme: „Krka“ 7'09 4/5, „Gusar“ 7'10 1/5.

Teški položaj u Španjolskoj.

Položaj se u Španjolskoj sve više zaoštava. Vođe svih političkih stranaka održale su sastanak, na kome je zaključena najodlučnija borba protiv Primo de Rivero. Svi ovi političari odrekli su se monarhije. Može se očekivati, da će se kralj morati brzo odlučiti, jer je monarhija u opasnosti. Vojska u Madridu ne smije iz vojarne. U svakoj vojarni imade po jedna pouzdana četa, jer je Primo de Rivera tako daleko dospio, da više nikome ne može vjerovati.

Nakon atentata na Mussolinija.

Istražni sudac u stvari atentatora Luccetti-a izjavio je, da ne predleže nikakvi dokazi, da je atentat na Mussolinija posljedica zavjere. Zbog toga je morao većinu uapšenika pustiti na slobodu. Dosad ih je pušteno iz zatvora oko 350 osoba.

Inače se u fašističkim krugovima čine velike pripreme za kongres stranke, koji će se održati početkom oktobra. Na ovom će se kongresu posebna pažnja posvetiti nacrtu zakona o suzbijanju protivnika fašizma, a u prvom redu talijanskih emigranata, koji rade protiv fašističkoga uređenja države. U zakonskom nacrtu, koji će biti predložen kongresu, predviđa se uvajanje smrtno kazne, ukidanje porotnoga sistema i uvajdanje naročitih mjera protiv antidržavnih elemenata.

Posvećenje hvarskoga biskupa.

21. t. mj. obavljeno je na vrlo svečan način u Hvaru posvećenje novoga hvarskog biskupa presvij. Miha Pušića, komu je, i ako radni dan, sudjelovalo veliko mnoštvo vjernika, a i iz Visa, biskupova rodnoga mjesta, posebnim parobrodom došlo je preko 200 izletnika sa svojom glazbom. Bilo je brojno zastupano i mirsko i redovničko svećenstvo: njih preko 50 na broju. Kao consecrator fungirao je presvij. g. dr. Bonefadić, a kao assistentes presvij. gg. dr. Mileta i Barbić. Grad je bio sav iskićen. Po zidovima su bili plakativani brojni epigrafi i prigodni sastavci. Sav je narod toga dana sudjelovao u ovoj proslavi. Iza ustoličenja održao je presvij. Pušić puku svoju prvu homiliju, u kojoj je prikazao potrebu vjere. Svečanost se uvečer završila umjetnim vatrama i rasvjetom, koju je priredila hvarska općina.

„ITO“ pasta za zube - najbolja.

U Austriji se u vojsci sada svaki vojnik mora učiti pčelarenju. To je zato, da onda svaki, kada dođe kući, osnuje sebi svoj pčelinjak. Tako Austrija nastoji da podiže seljački gospodarski napredak u ova najteža vremena. Zato, što je pčelarstvo tako korisno i važno, ova je knjiga prava blagodat.

II. Izvanredna izdanja.

1. „Božji Sirotan“, drugi roman o sv. Franji Asiškome, napisao dr. Isidor Kršnjavi. Lani je izašla prva knjiga „Božji Vitez“, u kojoj je opisana mladost ovoga velikog Sveca. A ova druga knjiga „Božji Sirotan“, koja je još veća od prve, opisuje dogodovštine iz svećakoga života ovoga slavnog Božjeg ugodnika, koji je, kako tu čitamo, bio dapače i u našem hrvatskom Zagrebu. I tko jest i tko nije čitao lanijskoga „Božjega Viteza“, s pravom će slašu pročitati i „Božjega Sirotana“.

2. „Socijalno pitanje“ je jed-

boljih hrvatskih sinova. One otvaraju vidike vjere, nauke, života, ljepote i svake uzvišenosti. Uzmi i čitaj, pa ne ćeš požaliti! A kad uzmeš te knjige i pročitaš ih, spremi ih i čuvaj za sinove svoje. I to je blago, za koje će ti, ako im ga ostaviš u baštinu, biti jedamput zahvalni.

Evo koje su sad jeronimske knjige izašle:

I. Redovita izdanja.

1. Kalendar „Danica“ za godinu 1927. To je doista sada najljepši i najzanimiviji od svih hrvatskih kalendara. Pogledaj samo, u kako su lijepim bojama tiskani dani i blagdani! Ta to je prava milota! Nijedan kalendar toga nema. Na čelu svakoga mjeseca je slika jednoga hrvatskoga grada, uz koje je vezana prošlost i sadašnjost cijele naše lijepe hrvatske domovine. A sve je to u lijepoj plavoj i crvenoj boji, te upravo uživaš u krasnim bojama hrvatske trobojnice, koja sve to pro-

jevava i zaokružuje. A u bogatom štivu, što ga „Danica“ uvijek daje, ne zaostaje ona ni ove godine. Svega tu možeš naći. A izobilje slika čini je još zanimivijom.

2. „Isus Krist“, drugi dio života našega Spasitelja, od Dra Rudolfa Vintera, još je ljepša, zanimivija i deblja knjiga od lanijske prve knjige toga Spasiteljeva životopisa. Bez te knjige ne može biti pravi katolik, jer tu je temelj svega, što nas čini katolicima.

3. „Slavončice“, pripovijetke od Antuna Matasovića, zacijelo će svatko rado pročitati, da odatle erpe i zabave i pouke. Tu su dogodovštine, kakvih ima po ravnoj Slavoniji, tako lijepo opisane, kao da upravo svojim očima sve to gledaš.

4. „Pčelarstvo“, gospodarska knjiga od Ivana Sitarica, daje pouku u tu vrlo važnu gospodarsku granu, kojom bi trebalo da se svi na selu bave. Pčelarenjem se veoma podiže blagostanje onih, koji se tim zani-

NAŠI DOPISI.

BANJEVCI, u rujnu 1926.

Skupština Hrv. Pučke Stranke.

Održali smo glavnu godišnju skupštinu naše HPS., na kojoj je izabrana nova uprava.

Skupština je održana u kući Mitjata Polegubića. Prisutnih je bilo preko 60. Predsjednikom je izabran Toma Polegubić, potpr. Savić Joso, tajnikom Savić Mate i blagajnikom Savić Ante, rečeni Ivesko.

Predsjednik je ukratko razložio program stranke, osobito se osvrćući na autonomije. Iza njega je uzeo riječ bivši vođa radićevaca Jakin Savić pk. Ivana te je kazao, zašto je pošao za Radićem i zašto ga ostavlja sada. Pošao je za njim, jer je mislio, da će Radić spasiti hrv. narod, a kad je vidio, da je s Radićem došla žalost i nevođa hrv. narodu, on ga ostavlja, a misli, da ga svaki seljak, pogotovo svaki naobraženi čovjek mora da ostavi. Radićevština je podignuta na lažnim temeljima, a samo istina može da bude temeljem svega onoga, što hoće da napreduje, pa upravo stoga prelazi u hrvatsku pučku stranku, jer samo onakva načela, kao što su HPS., mogu da spase hrvatski narod.

Svi su prisutni bili oduševljeni ovom bistrom i iskrenom riječju te su klicali Hrv. Pučkoj Stranci i njezinom vodstvu, a kući su se razilili sa zanosom, koji je kadar, da sve banjevacane dovede jedinoj zdravoj politici: politici HPS.

Toma Polegubić
banjevacanin.

PAG, 13. rujna 1926.

Fijasko radićevaca.

Prošlih dana došao je amo radićevski prvak dr Maček s još nekoliko drugova. Dočekas ih njihovi pristaše. U srijedu su održali javni zbor, na kome su govorili dr Maček, Šarinčić i još 2 zastupnika. Zbor je bio jako slab posjećen. Osim 50 pristaša moglo je na zboru biti još do 50 pristaša drugih stranaka. Radićevski prvaci i agitatori otputovali iz Paga vrlo razočarani.

Pažanin.

ORLOVSKI VJESNIK.

Orlovska Straža, glasilo hrvatskog Orlovstva, izlazit će svaki mjesec. Rujanski broj ovoga lista već je izišao, a naskoro izlazi i broj za mjesec listopad. List je sadržajno vrlo bogat i imade lijepe ilustracije. Duhnost je svakog Orla i prijatelja Orlov-

na od najvažnijih jeronimskih knjiga uopće. Napisao ju je dr Velimir Deželić mladi tako krasno, da će tu knjigu s veseljem pozdraviti svaki načitaniji čovjek. Tu je zgrnuto obilje znanja. Tu tek svakome pravo puca pred očima, što je to socijalno pitanje, o kojem se toliko čuje, govori i piše. Sabrano je tu sve, što o toj stvari treba znati, a začinjeno je i narodnim poslovicama te osvijetljeno biranim primjerima, pa što više čitaš, tim te više zanima. Ova knjiga dalje temelj kršćanske socijalne nauke hrvatskom narodu. Osobito ne bi nijedan naš čitatelj smio biti bez te zlata vrijedne knjige.

3. „Hrvatske narodne pobožne pjesme“ je zbirka pjesama, što ih je o Isusu, Mariji i svetom Petru spjevao hrvatski narod svijih naših krajeva. Sabrao je te pjesme Juraj Lahner. U tim je pjesmama na prekrasan način opjevano porođenje Isusovo, pa kako su Židovi progonili

stva, da taj list što više proširi. Cijena je listu do konca o. g. Din 10, a naručuje se kod Uprave „Orlovske Straže“, Zagreb, Pejačevićev trg 15. Tko je naručio „Orlovsku Stražu“, a nije je možda primio, neka istu požuri kod uprave.

Tri nastupa jedne nedjelje. Prošle nedjelje, 19. rujna, održani su orlovski nastupi u Bosiljevu i Granešini; te orlovski slet u Nedelišću. Sva ova tri nastupa vrlo su lijepo uspjela.

„Hrvatsko Orlovstvo“, knjiga dra Ivana Protulipca, predsjednika HOS. izašla je iz štampe, pa se može dobiti kod Društvene Nabavne Zadruga, Zagreb, Pejačevićev trg 15 uz cijenu od Din 15. — (bez poštarine.)

Slanje preglednika i članarine. Koncem mjeseca rujna treba da sva društva pošalju preglednik i članarinu za prošlu tromjesečje. Također neka sva društva što prije pošalju pretplatu za „Orlovsku Stražu“.

IZ GRADA I OKOLICE.

Imendan naših biskupa. U srijedu 29. o. mj. slavi hvarski biskup presv. Miho Pušić svoj imendan, a u četvrtak 30. o. mj. presv. O. dr Jerolim Mileta, šibenski biskup i apost. administrator jugosl. dijela zadarske nadbiskupije. Pridružujemo se željama i molitvama svih vjernika, da naše visoke svećare Svevišnji uzdrži te uzmožu da još dugo nastave svojim spasonosnim apostolskim radom!

Doček pobjednika. U utorak ujutro povratili su se iz Splita naši vrijedni „Krkaši“, koji su na veslačkim utakmicama u Splitu 19. i 20. t. mj. tako sjajno pobijedili i dobili dva pokala državnoga prvenstva u dvojci i osmerci te pokal općine grada Splita. I ako je bilo nezdgodno doba dolaska, ipak se sa „Šibenskom Glazbom“ na obali skupilo vrlo brojno građanstvo, da dočeka i pozdravi svoje pobjednike. Kad se parobrod približio obali, oduševljenju, klicanju i pozdravljanju nije bilo ni kraja ni konca. Pobjednike je najprije pozdravio društveni predsjednik, dr J. Dominis, a u ime općine g. Vi. Kulić. Formirala se zatim povorka oko grada do garaže naše „Krke“, gdje je pobjednike još jednom pozdravilo građanstvo. O ovoj pobjedi naše „Krke“ donosimo opširniji izvještaj na drugom mjestu.

Doček i boravak hrv. pjevačkog društva „Sljeme“. U četvrtak po-

u mučili Isusa, kako je Isus umro i uskrsnuo, kako Isus služi svetu misu, a sveti Petar mu posluhuje i još mnogo takvih krasnih pjesama tu ima. Ta će zbirka zacijelo omiljeti svima, u kojugod kuću dođe, te će je godine i godine uvijek uzimati i čitati.

4. „Gospa Trsatska“ je povijest svetišta i prošteništa Majke Božje na Trsatu. To je najpoznatije i najglasovitije hrvatsko Gospino proštenje, pa treba da ga sav hrvatski narod po ovoj lijepoj knjizici još bolje upozna.

Svih tih osam knjiga zajedno stoji 80 dinara, a za jeronimske članove polovicu, to jest samo 40 dinara.

Dobivaju se kod društva sv. Jeronima u Zagrebu. Otudite zato odmah svome povjereniku (župniku) i kažite, neka i vama naruči te divne knjige, najveće duševno blago za ova jesen i zimu, koja dolazi.

*) U Šibeniku povjereništvo se nalazi u Samostanu sv. Dominika.

podnevnim vozom stiglo je u Šibenik hrv. pjevačko društvo „Sljeme“ iz Šestina kod Zagreba. Na stanici ih je dočekalo mnoštvo hrv. građanstva, korporativno mjesno Hrv. pjevačko društvo „Kolo“, te predstavnici „Cecilijanskoga Zborá“, drugoga „Kola“, „Orla“, Općine i „Šibenska Glazba“. U ime općine pozdravni govor izrekao je g. Vladimir Kulić, a odgovorio mu je jedan od pjevača. Zatim je povorka s glazbom krenula gradom i obalom, a gosti su svugdje bili lijepo dočekani i pozdravljeni. — Uvečer u 8 sati pred prepunim kazalištem izvelo je „Sljeme“ sjajnim uspjehom koncertat prvostupničkih komada pod vrsnim dirigovanjem svog učitelja g. Miha Stipičevića. Iza koncerta zahvalio se na lijepom dočeku i tako mnogobrojnoj posjeti koncerta jedan seljak. Kasno uvečer bio je u hotelu „Kosovu“ banket, a sutradan su gosti pošli na Šubićevac i Jadriju, pregledali katedralu, muzej, tvornicu karbida i ostale gradske znamenitosti, te prošli su u Split. Braća iz Hrvatske ponijela su iz našega mjesta najbolje utiske, jer ih je građanstvo ovoga hrv. grada najsrdačnije primilo i posvetilo im najveću pažnju.

Prva sjednica općinskoga vijeća, kako nas uvjerava gradonačelnik g. dr Kožul, imala bi da se održi u prvoj polovici oktobra, netom bude gotov proračun, na izradi kojega se sad ozbiljno radi.

Narodna Glazba iz Trogira. U nedjelju u 11¹/₂ sati stigao je iz Trogira parobrod „Kaštela“ s izletnicima i „Narodnom Glazbom“. Na obali je parobrod iščekalo mnoštvo svijeta i „Šibenska Glazba“, te su zatim obje glazbe zajedno pošle svirajući preko grada. U 6 sati popodne bio je na Poljani vrlo dobro izvedeni koncertat obiju glazba, trogirске i šibenske, sa biranim i obilnim programom. U 10 sati su izletnici ispraznili i ponovno pozdravljeni otputovali za Trogir, dok su se na obali palili vatrometi. „Šibenska Glazba“ je u počast trogirске „Nar. Glazbe“ priredila objed i večeru u hotelu „Kosovo“, kojima su, kao i dočeku, prisustvovala i dva opć. delegata gg. Vi. Kulić i J. Grubišić.

Pomorsko građevinska sekcija. Odobrenjem Ministarstva saobraćanja, a zauzimanjem općine osnovat će se u Šibeniku, čim se nađu podnesne prostorije, pomorsko građevinska sekcija, kojoj ima da pripadne cijelo područje bivše zadarske pomorsko građevinske uprave izuzevši otoke Rab i Pag, a na jugu do Rogoznice.

Naši pokojnici. Od 1.-17. t. mj. umrli su u privatnom stanu: Čala Mate (48 g.), Dominis Sonja Jurjeva (9 g.), Bogdanović Blaženka (1 g. i 6 mj.), Paškvalin Ana (64 g.), Drezga Jere Markov (1 g.) i Crnogača Zdravka Marija (10 mj.); u bolnici: Vasilj Miodrag pk. Laze iz Dobroljaca (62 g.), Pogorilik Jure pk. Šime iz Poljane (34 g.), Pavković Smiljanka Nikolina iz Danila Birnja (3 g. i 6 mj.), Radić Uroš nez. (10 mj.), Gargica Tomica ž. Pavla iz Kadine Glavice (40 g.), Višić Ante Nikolin iz Kljaka (1 g. i 6 mj.), Parat Mate pk. Tome iz Ostrogašice (40 g.), Lokas Ante pk. Mate iz Raslina (20 g.), Pleštrić Antun Markov (20 g.), Surač Ivan nez. (3 mj.), Gračanin Marija ž. Nike iz Šibenika (41 g.), Laban Šime p. Pere iz Biograda (62 g.), Aleksić Nikola, Bukarica Franciska iz Siverića (34 g.) i Stipančev Joso iz Tribunja (22 g.). — P. u m.l.

Gradskoj Štedionici intervencijom gradonačelnika dra Kožula u Beogradu bit će dozvoljena kupoprodaja deviza i valuta, iza kako Ministarstvu bude podastrt štatut Štedionice.

Francuski „Šibenik“. Kako je Putnički ured objelodanio letak „Šibenik“ na engleskom jeziku, tako ga je izdao sada i na francuskom. Isti format, isti sadržaj od samih 55 ređaka i iste dvije slike. Što se zamjerilo prvom letku, to vrijedi i za drugi, osim što je bilo ispravljeno ono o Novoj crkvi. Mi ističemo pred domaćim i stranim ljudima pogled na grad i more sa Šubićevca, pa je od potrebe baš takvu sliku iznijeti. Ako je kupalište Jadrija na jednoj od najljepših pozicija na moru, to treba i njegova slika. Ovo dvoje uz katedralu i skradinski buk jesu naše četiri glavne atrakcije. Samo jednim epitetom nije dovoljno istaknuta Krka. Ako se već spominje plafond crkve sv. Frane i Nikole, onda je važnije istaknuti umjetnine samostana i crkve sv. Lovre i Dominika. Ako je u letku spomenuto dvaput srpsko, neka je bar jedan put i hrvatsko. Šibenik je Šibenik, a braća ka' braća!

Na anketu za novi vozni red putničkih i brzih vlakova u godini 1927-1928., koja se održaje 29. o. mj. na Sušaku, poslat će i šibenska općina posebnoga delegata.

Općina je već raspisala natječaj za porušenje zida Badžane i zida oko varoške crkve. To bi bili prvi radovi oko uređenja toga dijela grada prema novom regulacionom planu g. Ivekovića.

Za poboljšanje električne rasvjete u Varošu postaviti će električna centrala u zamjenu za zračne vodove kabele visokoga napona.

„Drina“ parobrod od 700 tona pripada našoj luci. „Levant“, parobrodarsko društvo, kupilo je u Italiji veliki teretni parobrod od 700 tona i dalo mu ime „Drina“. Parobrod je upisan u našoj luci, pa je to prvi parobrod za dugu plovidbu pripadnosti naše luke.

Sud se u Tijesnome ukida. Kako se čuje, imao bi se ukidati kotarski sud u Tijesnome, a područje bi potpalo kotarskom sudu u Skradinu.

Engleska jachta „Calauthe“ sa više odličnih izletnika stigla je 20. o. mj. iz Zadra u naš grad i ostala 2 dana. Izletnici su pregledali sve znamenitosti grada i okolice.

Iz bolnice. Na mjesnoj bolnici počeli su da vrše propisni jednogodišnji staž dr Olga Maksimović i dr Boško Bjeladinović.

Ispiti za upravitelje male obalne plovidbe održani su ovih dana kod mjesne lučke kapetanije. Ispit je polagalo 13 kandidata, te su bili osposobljeni: Matković Petar — Šibenik, Markov Stipe — Murter, Zanze Ivan — Prvić Luka, Medić Šime i Cigera Marko — Biograd, Medić Augustin, Širokav Tome, Tudorović Tome i Krivić Augustin — Nevidane, Šestan Benjamin i Badurina Benjamin — Novalja, Bujačić Ivan — Premuda i Maričević Ante — Pag.

Engleska jachta „Jolanda“ stigla je 21. o. mj. iz Splita s osmoricom odličnih engleskih izletnika i prosljedila istoga dana za Veneziju.

Skupština „Orla“. Pozivlju se svi članovi da pristupe na rujansku glavnu god. skupštinu, koja će se održati u četvrtak 30. t. mj. u 7 sati večer u prostorijama „Hrv. Čitaonice“. — Odbor.

Naknadni i popravni ispiti zrelosti, te diferencijalni ispiti, koji su na mjesnoj Učiteljskoj školi imali započeti, kako smo javili u prošlom broju, 22. o. mj., odgođeni su na neizvjesno kratko vrijeme, a to stoga, što ministarstvo prosvjete ima da izda nove odredbe o polaganju diferencijalnih ispita.

Plemeniti dar. Ugl. Obitelj dra Marka J. Dominisa prigodom smrti svoga milog anđelka, kćerke Sonje, poklonila je mjesnom „Uboškom Domu“ Din 1000.— Uprava „Uboškoga Doma“ na ovom lijepom doprinosu ugl. Obitelji i ovim putem najljepše blagodari.

Promet u luci. 12. o. mj. izveđoše iz naše luke: motorna jedrenjača „Jela“ 550 tona ugljena za Rijeku, tal. jedrenjača „Arsá“ 180 tona ugljena za Veneciju, tal. jedrenjača „Nuovo Pietro“ 120 tona ugljena za Pescaro, tal. jedrenjača „Adelaide“ 190 tona ugljena za Anconu, te tal. jedrenjača „S. Mauro“ 200 m³ građevinskoga drvja za Gallipoli. 16. o. mj. doplovihi su tal. parobrod „Carmen“, da ukrca 500 m³ građevnoga drva za Soussi (Tunis) i jedrenjača „Buona Maria“ po 110 tona ugljena za Trst. 17. ovog mjeseca ukrcah su parobrod „Sava“ 300 tona ugljena za Sušak, a tal. parobrod „Pascoli“ 150 tona kurbida za London i 175 tona celuloze za Anvers.

Darovi „Uboškom Domu“. Da počaste uspomenu *Tonke ud. Bakasun:* Cukrov, Mate Din 30; Obitelj Babec i Marković Stjepan po Din 20; Krste Ijadica, Obitelj Bačinčić i Josip Tambača po Din 10. Da počaste uspomenu *Antana Lubina:* Emilia ud. Prebenda i Ana Paluello te Obitelj Vladimira Kulića po Din 20. Da počaste uspomenu *Elene Bianchi:* Obitelj pk. Alberta Radić, Aleksandar Supuk te Obitelj Bianchi i Bubić po Din 20; Šime Tikulin, Ivan Bergnocchi i Ivan Vučić pk. Andrije po Din 10. Da počaste uspomenu *Tone Guberina:* Nikola Juras Din 50; Josip Bratić Din 30; Pavao Goleš Din 25; Vladimir Kulić, Ivan Marenzi i Mirko Merlak po Din 20; Vinko Vačić, Šime Barunović-Trenfo i Tome Bujas po Din 10. Da počasti uspomenu *Ljubice Bašić:* Ivan Bergnocchi Din 20. Da počasti uspomenu *Marjana Alekse:* Stjepan Marković Din 10. Da počasti uspomenu *Dušana Škalco:* Ivan Rendić Din 10. Prigodom godišnjice smrti svoje majke Marije i sina Vice: Dunko Aras Din 30. Da počaste uspomenu *Marije Kečkemety:* Marchetta ud. Matiazzi, Anka ud. Zorović i Ante Matković po Din 20; Antica ud. Pasihi i Vladimir Kulić po Din 10. — Svima darovateljima Uprava najhrabrije zahvaljuje.

Vlasnik, izdavaatelj i odgovorni urednik: Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Šibeniku — (Predstavnici: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

Petroleum plinske svjetiljke
za unutarnju i vanjsku rasvjetu od 150 do 3000 svijeća jakosti - „Petrolin“, Zagreb, Draškovićeva 58.
24 vrste svjetiljaka.
Traže se zastupnici.

Jesam li platio pretplatu?

Gospodarska Štedionica u Splitu
Rimska ulica 3. (kod Peristila).
Telefon Br. 363.
Podružnica u **Makarskoj**

Najveći Dalmatinski zavod na zadružnom temelju.
Prima uloške na knjižice i u tekućem računu te ih najpovoljnije ukamačuje.
Oblavlja sve bankovne poslove najkulantnije.
Kupuje devize i valute uz najpovoljniji dnevni tečaj.

To krasno bijelo rublje koje blešti kao snježnobijeli labud na zelenoj gori.
blilo je prano sa pravim sapunom „Gazela“
 Taj sapun je pravo čudo kemijske nauke, koji uslijed izbornih stvari, iz kojih se sastoji, rublju ne škodi nista.
Na lisuće i lisuće pamećnih domaćica ga dobro poznaje i zna kako lako i temeljito se s njime pere svako rublje.
Sapun „Gazela“ osim toga sadrži u sebi prave zlatnike zato je u toliko više preporučljivo, da ga kupite i manjavo perete s njime.
GAZELA MILO

Tko oglašuje, taj napreduje!

TRAŽIMO 5 ZASTUPNIKA
1 za Bosnu i Hercegovinu,
1 za Sloveniju,
1 za Sušak, Primorje, Liku,
2 za Dalmaciju.
Samo ozbiljni, pouzdani, koji rade na vlastiti račun, neka se jave na:
Gener. zastupstvo amer. pisanih strojeva:
„UNDERWOOD“
Zagreb, Mesnička ulica broj 1.

AKO OVO PROŠTATE POMNO ILI VIŠE PUTA imate koristiti!!!
Šta više moguće je, da to zavisi o Vašoj životnoj sreći. — Poznato Vam je, kakovu ulogu igra u životu spoljašnost.
DAME I GOSPODARI ne izostavite Vašem nezadovoljstvu, neraspoloženju u slebzi, nespješnu u ljubavi, razočaranju — Vaša spoljašnost.
Pogledajte se! Moguće je, da Vaša nošnja, frizura itd. ne odgovara današnjem vremenu.
RIJEŠITE SE STAROMODNIM NAZORIMA!
BUDITE SAVREMENI!
U našoj kući imademo svega, što Vam može učiniti savremenima. Ako se kod nas odjenete — sva će Vam društvena vrata biti otvorena. Mi vodimo sve moguće predmete od najmanje sitnice do najvećih stvari.
Mi smo odjenuli i obezbjedili milijane ljudi, jer naša trgovačka kuća postoji već 50 godina.
Cim pročitate ovo, zatražite naš bogato ilustrovani **CJENOVNIK** sa bezbroj slika, koji Vam kažu sve i daju, pa ćete vidjeti sa kako skromnim sredstvima možete postati elegantni, a Vam dom uredan i moderan.
Najveća trgovačka i otpremna kuća **KASTNER I OEHLER - ZAGREB.**

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani
Podružnica Šibenik.
BRZ. NASLOV GOSPOBANKA TELEFON BR. 16. NOĆNI 67.
Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.
Ispostava: BLED.
Dionička glavica i pričuva preko Din. 16.000.000.
Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — — — Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.
PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAČUJE NAJPOVOLJNIJE.
OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.